

पत्र संख्या:-
चलानी नं.:-

नेपाल सरकार शहरी विकास मन्त्रालय

फोन नं.: { ४२११६७३
४२११५६०
४२११८८३

फ्याक्स: ९७७-१-४२००२४६
सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल।

मिति: २०७७।१०।२९

माननीय मन्त्रीज्यू,
माननीय राज्यमन्त्रीज्यू,
श्रीमान् सचिवज्यू,
सहसचिवज्यूहरु,
विभागका महानिर्देशकज्यू,
उपमहानिर्देशकज्यूहरु,
कर्मचारी साथीहरु र
पत्रकार तथा सञ्चारकर्मी मित्रहरु ।

सबैमा हार्दिक स्वागत एवं नमस्कार ।

मुलुकले लिएको दीर्घकालीन सोच "समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली" को अवधारणालाई मूर्तरुप दिन शहरी विकास मन्त्रालयले ठूला शहरी पूर्वाधार विकासमा नेपाल सरकारबाट उल्लेख्य लगानी गर्दै आएको छ । सामाजिक र आर्थिक पूर्वाधारहरुको विकास नगरेसम्म वर्तमान सरकारले परिकल्पना गरेको दीर्घकालीन सोच पुरा हुनसक्दैनभन्ने कुरालाई मनन् गरी मन्त्रालयले शहरी विकास, भवन निर्माण र आवास व्यवस्थाका क्षेत्रमा उल्लेख्य कार्यहरु गर्दै आएको छ ।

भौतिक पूर्वाधारमा मात्र नभएर शहरी विकास मन्त्रालयले सामाजिक पूँजीको रूपमा रहेका सामाजिक पूर्वाधारहरु जस्तै अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी, हरियाली पार्क, मनोरञ्जन पार्क, शवदाह गृह जस्ता सामाजिक पूर्वाधार समेत निर्माण कार्य गर्दै आईरहेको छ ।

फुसको छानालाई विस्थापन गरी जस्तापाताको छाना छाउने गरी आ व २०७४।०७५ देखि शुरु भएको सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तर्गत करीब २०,००० क्रमागत आवास ईकाइहरुमध्ये गत आर्थिक वर्षसम्ममा करीब ३,३०० र चालू आ व को पुस मसान्तसम्ममा ३,६६७ वटा आवास इकाईहरु गरी हालसम्म थप ६,९६७ आवास यूनिटहरुको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ । आगामी ३ वर्षभित्र ७ लाख ५० हजार फुसको छाना विस्थापन गर्ने लक्ष्यसहित चालू आ. व. मा मात्र १ लाख ५० हजार सुरक्षित नागरिक आवास निर्माण गर्ने कार्यक्रम रहेको छ ।

पत्र संख्या:-
चलानी नं.:-

नेपाल सरकार

शहरी विकास मन्त्रालय

फोन नं.: { ४२११६७३
४२११५६०
४२११८८३

फ्याक्स: ९७७-१-४२००२४६
सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल ।

सघन शहरी विकास कार्यक्रम अन्तर्गत आ व २०७३।०७४ देखि भारतका सीमावर्ती तराईका १८ वटा जिल्ला सदरमुकामसहित भित्री मधेशका ३ वटा नगरपालिकाहरूमा विगत ३ वर्षमा ५०० कि मि भन्दा बढी कालोपत्रे सडक र नाला निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।

नयाँ शहर आयोजना अन्तर्गत मध्यपहाडी लोकमार्ग र आसपासका १२ वटा, हुलाकी लोकमार्ग र तराई मधेशका १५ वटा गरी जम्मा २७ वटा नयाँ शहरहरूमा विगत ३ वर्षमा २७९ कि मि सडकको ट्रयाक खोल्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।

शहरी विकास मन्त्रालयबाट चालू आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को माघ मसान्तसम्ममा सम्पादन भएका कार्यहरू सार्वजनिक गर्न आज आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा यहाँहरूलाई स्वागत गर्न पाउँदा मन्त्रालयको तर्फबाट मलाई खुशी लागेकोछ। चालू आ व मा मन्त्रालयको कूल बजेट ३० अरब मध्ये चालूतर्फ विनियोजित ५ अर्ब ६ करोड रुपैयाँमा १ अरब ६६ करोड (३३ प्रतिशत) र पूँजीगततर्फ विनियोजित २५ अरब ४ करोड रुपैयाँमा ६ अर्ब ३८ करोड (२९ प्रतिशत) खर्च भएको छ । मन्त्रालयको समग्र प्रगती २९.६७ प्रतिशत रहेको छ । Covid-19 को प्रभाव कायमै रहको विषम परिस्थितिमा मन्त्रालयले महत्वपूर्ण उपलब्धी हासिल गरेको छ । यसै सन्दर्भमा मन्त्रालयबाट चालू आ व मा सम्पन्न भएका मुख्य मुख्य कार्यहरू यहाँहरू समक्ष प्रस्तुत गर्दछु।

१. गरिबीको रेखामुनि रहेका घरपरिवारहरूलाई सुरक्षित एवम् व्यवस्थित बसोबासको व्यवस्था गर्ने उद्देश्यका साथ आ व ०७५।०७६ को नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रममा समावेश भएको सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तर्गत पराल वा खरको छानो विस्थापित गरी जस्तापाताले छाना छाउने कार्य विशेष प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन भईरहेको छ । चालू आ व मा थप १२,१४२ नयाँ लाभग्राहीहरू छनौट गरी पहिलो किस्ताबापत प्रत्येक लाभग्राहीलाई ३० हजार रुपैयाँको दरले भुक्तानी भएको छ । यसका साथै चालू आ व मा नयाँ लाभग्राहीहरूको लागि २ अर्ब १८ करोड रुपैयाँ स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएको छ ।
२. चालू आ. व. को अन्त्यसम्ममा करिब १ लाख ५० हजार आवास इकाईहरूको निर्माण सम्पन्न गर्ने लक्ष्य राखिएकोमा हाल प्रतिनिधि सभा क्रियाशील नरहेको हुँदा केन्द्रीय सुरक्षित नागरिक आवास समन्वय समितिका संयोजक तथा मा. शहरी विकास मन्त्रीज्यूको अध्यक्षतामा मिति २०७७ माघ २१ गतेको समन्वय समितिको बैठकबाट सुरक्षित नागरिक आवास समन्वय समितिमार्फत् नयाँ लाभग्राही छनौट लगायतका कार्यहरू अघि बढाउन नसकिएकोले सुरक्षित नागरिक आवास कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५ संशोधन गर्न शहरी विकास

२

पत्र संख्या:-
चलानी नं.:-

नेपाल सरकार शहरी विकास मन्त्रालय

फोन नं.: { ४२११६७३
४२११५६०
४२११८८३

फ्याक्स: ९७७-१-४२००२४६
सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल ।

तथा भवन निर्माण विभागक उपमहानिर्देशकको संयोजकत्वमा राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका प्रतिनिधि समेत रहने गरी ५ (पाँच) सदस्यीय समिति गठन भई कार्यारम्भ भएको छ । उक्त समितिले कार्य आरम्भ भएको मितिले १० (दश) दिनभित्र प्रतिवेदन बुझाउनेछ ।

३. नेपाल सरकारको प्राथमिकतामा रहेको जनता आवास कार्यक्रम हाल प्रदेश सरकारबाट कार्यान्वयन भईरहेको सन्दर्भमा मा. शहरी विकास मन्त्रीज्यूको अध्यक्षतामा राष्ट्रिय योजना आयोगका मा. उपाध्यक्षज्यू, प्रदेश सरकारका मा. भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रीज्यूहरु र सचिवज्यूहरुको उपस्थितिमा २०७७ माघ २१ गते विस्तृत अन्तरक्रिया सम्पन्न भएको छ । आ.व. २०७५/०७६ देखि सशर्त अनुदान सहित प्रदेश सरकारमा हस्तान्तरण भएको जनता आवास कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा कतिपय क्रमागत कार्यक्रमहरु हालसम्म पनि अधुरै रहेको र थप नयाँ कार्यक्रमहरु छनौट गरी कार्यान्वयन भइरहेको सन्दर्भमा सबै प्रदेश सरकारहरुले संघीय सरकारबाट हस्तान्तरण भएका क्रमागत कार्यक्रमहरु सम्पन्न गर्न प्रयास बजेट विनियोजन गरी उपलब्ध बजेट बाँकी रहेमा मात्र नेपाल सरकार (अर्थ मन्त्रालय/शहरी विकास मन्त्रालय) सँग समन्वय गरी थप कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने निर्णय भएको छ । यसै गरी उपलब्ध स्रोतको उच्चतम प्रयोग गर्न प्रदेशहरुमा सशर्त अनुदानका रूपमा उपलब्ध गराइएको जनता आवास कार्यक्रमको रकम कार्य प्रगतीका आधारमा किस्ताबन्दीमा उपलब्ध गराउने नीतिगत व्यवस्था गर्न अर्थ मन्त्रालय र प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा अनुरोध गर्ने निर्णय भएको छ ।
४. तराई मधेशका शहरहरुको आर्थिक क्रियाकलापहरुलाई चलायमान बनाउन र जनताहरुको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन एकीकृत रूपमा शहरहरुको विकास गर्न सघन शहरी विकास कार्यक्रम शुरु गरिएको छ । सोहि कार्यक्रम अन्तर्गत फुंगलिग, पशुपतिनगर, ईनरुवा, उर्लाबारी, भैरहवा, भित्रीगाउँ, सन्धीखर्क, धनगढी र टिकापुर लगायत ९ वटा बसपार्क, धनगढी, रामपुर र ईनरुवामा गरी ३ वटा हाट बजार, सिद्धार्थनगर, धनगढी र टीकापुरसमेत गरी ३ वटा मनोरञ्जन पोखरी/पार्कहरुको निर्माण कार्य सम्पन्न भईसकेको छ । हाल शहरी विकास मन्त्रालयबाट व्यवस्थित र योजनाबद्ध शहरीकरणका लागि देशभर हाल ३०० कि मि भन्दा सडक कालोपत्रे, ४३ वटा ठूला सभाहल/सिटी हल लगायत ५० वटा भन्दा बढी मनोरञ्जन/हरियाली पार्क निर्माण भईरहेका छन् । यसका अतिरिक्त देशभरमा २७ वटा नयाँ शहर र १४ वटा स्मार्ट शहर निर्माण गर्न विस्तृत योजना तयारी अवस्थामा रहेको छ ।

नेपाल सरकार

शहरी विकास मन्त्रालय

पत्र संख्या:-

चलानी नं.:-

फोन नं.: { ४२११६७३
४२११५६०
४२११८८३

फ्याक्स: ९७७-१-४२००२४६
सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल।

५. चालू आ व मा सघन शहरी विकास कार्यक्रम अन्तर्गत ३० कि मि सडक र सडक नाला निर्माण भएको छ र काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरणबाट सडक विस्तार अन्तर्गत २८ कि मि सडक स्तरोन्नती कार्य सम्पन्न भएको छ । विभिन्न ८ वटा जिल्लाहरुमा एशियाली विकास बैंकको करीव २१ अरब रुपैयाँ ऋण सहयोगमा क्षेत्रीय शहरी विकास आयोजना अन्तर्गत सडक ढल निर्माण, फोहोरमैला व्यवस्थापन केन्द्र, बस पार्क लगायतका शहरी पूर्वाधारहरुमा विगत २ वर्षदेखि कार्य सञ्चालन भईरहेको तथा डिसेम्बर २०२२ मा सम्पूर्ण काम सम्पन्न गर्ने गरी कार्य भैरहेको छ ।
६. विश्व बैंकको करीव १८ अरब रुपैयाँको ऋण सहयोगमा १७ वटा नगरपालिकामा शहरी पूर्वाधार विकास, ४ वटा नगरपालिकाको संस्थागत क्षमता सुदृढीकरण र १२ वटा नगरपालिकामा कोभिड लक्षित पूर्वाधार निर्माण गर्ने सम्झौता भई कार्य प्रारम्भ भएको छ ।
७. काठमाडौं उपत्यकाका १८ वटा नगरपालिकाहरुको फोहोर व्यवस्थापनका लागि निर्माणाधीन बञ्जरेडाँडास्थित स्यानिटेरी ल्याण्डफील साईटफागुन मसान्तसम्ममा प्रयोगमा ल्याउने गरी कार्य भईरहेको छ । यसका साथै दोस्रो सेलको निर्माण कार्य तीव्र गतीमा भईरहेको छ । नदीजन्य निर्माण सामग्रीको आपूर्तिमा आएको समस्याले लक्ष्य अनुरूप कार्य सम्पन्न गर्न बाधा सिर्जना भएकोमा सोको सहजीकरणका लागि गृह मन्त्रालयमा अनुरोध गरी पठाईएको छ ।
८. मा. मन्त्रीज्यूबाट जनकपुरमा स्थापित नोचापोखरी संरक्षण कार्यको प्रथम चरणको निर्माण कार्यको उदघाटन भएको छ । यसै गरी मा. मन्त्रीज्यूबाट सघन शहरी विकास कार्यक्रम अन्तर्गत बारा, रौतहट, सिराहा र महोत्तरी जिल्लामा सञ्चालित विभिन्न आयोजनाहरुको स्थलगत अनुगमन निरीक्षण गरी सो निर्माणलाई तीव्रताका साथ अघि बढाउन र तोकिएकै समयमा निर्माण सम्पन्न गर्न निर्देशन भएको छ ।
९. मा. राज्यमन्त्रीज्यूबाट धादिंग, रसुवा, गोरखा लगायतका जिल्लामा शहरी विकास मन्त्रालयबाट कार्यान्वयनमा रहेका एकीकृत शहरी पूर्वाधार विका कार्यक्रम, सघन शहरी विकास कार्यक्रम अन्तर्गतका कार्यक्रमहरुको स्थलगत अनुगमन निरीक्षण भई निर्माणलाई तीव्रताका साथ अघि बढाउन र तोकिएकै समयमा निर्माण सम्पन्न गर्न निर्देशन भएको छ ।
१०. सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यू निवास परिसरमा एमआई सत्र (MI 17) हेलिकोप्टर अवतरण गर्न सक्ने गरी हेलीप्याड तयार भई सञ्चालनमा रहेको छ ।

नेपाल सरकार

शहरी विकास मन्त्रालय

पत्र संख्या:-

चलानी नं.:-

फोन नं.: { ४२११६७३
४२११५६०
४२११८८३

फ्याक्स: ९७७-१-४२००२४६
सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल ।

११. सवारी जाम हुने बिजुलीबजार स्थित पक्की पुलमा अन्डरपासको काम सम्पन्न भएको छ । धोबीखोला कोरिडोर अन्तर्गतका सबै पुलको अन्डरपासको काम भईरहेको छ ।
१२. सूर्यविनायक र चाँगुनारायणको बाँकी भागमा नयाँ शहर विस्तारको डीपीआर तयारीको कार्य आरम्भ भएको छ । काठमाडौं उपत्यकाको बृहत गुरुयोजना तयारीको क्रममा रहेको छ ।
१३. देशको गौरवको रूपमा निर्माणाधीन झापा जिल्लाको दमकमा अवस्थित १०० मीटर उचाईको दमक भ्यू-टावर निर्माणको लक्ष्य अनुसार निर्माण कार्य सम्पन्न हुने गरी कार्य भईरहेको छ । उक्त भ्यू टावरको हालसम्मको प्रगति २५ प्रतिशत रहेको छ ।
१४. नगर विकास कोष अन्तर्गत खानेपानी, बसपार्क, व्यवसायिक भवन, रिफ्रेस सेन्टर लगायतका पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरूमा नरपालिकाहरूसँग सहकार्य गरी चालू आ व मा करीब ४७ करोड ऋण लगानी र लक्ष्य अनुरूप ऋण असूली (Loan Recovery) भएको छ ।
१५. हालसालै नेपाल सरकार (मन्त्रीपरिषद्) बाट निर्णय भई राजपत्रमा प्रकाशित शहरी सडक मापदण्ड, २०७६ मा उल्लेख भएबमोजिम पैदल यात्री, साईकल यात्री, हरियाली क्षेत्र निर्माण आदि समेतलाई प्राथमिकतामा राखी साईकल लेन (Cycle Lane) व्यवस्थापन सहित नयाँ सडकहरूको डिजाईन तयार गरी सडक निर्माण कार्य अगाडि बढाईनेछ ।
१६. सफा र सुन्दर शहरको परिकल्पना अनुरूप मुलुकमा भईरहेको शहरीकरणलाई व्यवस्थित गर्न र शहरी क्षेत्रका बासिन्दाहरूको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन शहरी विकाससम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण तथा विकास निर्माणका कार्यमा दोहोरोपना भई सरकारी खर्चमा समेत वृद्धि भएकोले Utility Corridor सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था गर्न आवश्यक भएकोले बहुप्रतीक्षित शहरी विकास विधेयकका सम्बन्धमा विभिन्न निकायहरूबाट प्राप्त राय/सुझावहरू समावेश गरी संघीय संसदको आगामी अधिवेशनमा पेश गर्ने गरी तयारी भईरहेको छ ।
१७. २०७२ सालको विनाशकारी भूकम्पको क्षतीलाई मध्यनजर गरी भूकम्पप्रतिरोधी भवनहरूको निर्माण गर्न वाञ्छनीय देखिएकोले अन्य मुलुकहरूमा समेत प्रचलनमा रहेको भवन संहिता अनुकूल हुने गरी स्वदेशी तथा विदेशी विज्ञ समूहहरूको संलग्नतामा साविकको नेपाल भवन संहिता १०५ (NBC 105) लाई परिमार्जन गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ । उक्त संहितालाई थप सरलीकरण गरी कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन JICA को सहयोगमा उपत्यकाभित्रका भवन संहिताको पूर्ण पालना गरेका दुई नगरपालिका, आंशिक रूपमा

५

नेपाल सरकार शहरी विकास मन्त्रालय

पत्र संख्या:-
चलानी नं.:-

फोन नं.: { ४२९९६७३
४२९९५६०
४२९९८८३

फ्याक्स: ९७७-९-४२००२४६
सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल।

संहिताको पालना गरेका दुई नगरपालिका र संहिताको पालना नगरेका दुई नगरपालिका गरी जम्मा ६ (छ) नगरपालिकाहरूमा स्वयंसेवक समूह (Volunteer team) परिचालन गरी परिमार्जित भवन संहिताको पालना सम्बन्धमा तालिम सञ्चालन तथा सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

१८. २०७७ माघ मसान्तभित्र ललितपुरको गोदावरीमा निर्माणाधीन ३००० सिट क्षमताको सभाहलको निर्माण कार्य माघ मसान्तसम्ममा सम्पन्न गरी कार्य अघि बढेकोमा गोदावरी नगरपालिकाको सडक विस्तार कार्यक्रमले निर्माण कार्य प्रभावित हुन गएकोले चैत्र मसान्तसम्म निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने गरी कार्य भईरहेको छ।
१९. सिंहदरबार परिसरमा निर्माणाधीन संघीय संसद भवन निर्माणको विभिन्न ब्लकहरूको निर्माण कार्य भईरहेको छ। उक्त भवनको हालसम्मको भौतिक प्रगति २० प्रतिशत छ। ललितपुर भैंसेपाटीमा निर्माणाधीन प्रदेश प्रमुख तथा मुख्यमन्त्रीका लागि आवास तथा सम्पर्क कार्यालय निर्माण कार्यको हालसम्मको प्रगति ४२ प्रतिशत भएको छ। यसै गरी भैंसेपाटीमा निर्माणाधीन मन्त्री आवास निर्माण कार्यको ५० प्रतिशत र सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूको सरकारी आवास निर्माण कार्यको ६३ प्रतिशत कार्य सम्पन्न भईसकेको छ। उक्त भवनहरूको निर्माण कार्य तोकिएको अवधिभित्रै सम्पन्न हुने गरी निर्माण कार्य भईरहेको छ।
२०. ७ वटै प्रदेशमा एक एक वटा सुविधासम्पन्न सभाहल निर्माण गर्ने सरकारको नीति अनुसार सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री केपी शर्मा ओलीज्यूबाट मिति २०७७ माघ १७ गते चितवन जिल्लाको भरतपुरमा निर्माण हुन गईरहेको २ हजार सिट क्षमताको भरतपुर सिटी हल निर्माण कार्यको शिलान्यास भएको छ। करीब ४ विघाहा ४ कठ्ठा जग्गाको क्षेत्रफलमा निर्माण हुन गईरहेको सिटी हलको मुख्य भवनले करीब २२ कठ्ठा क्षेत्रफल ओगट्ने निर्माण कार्यको लागत १ अरब २० करोड रुपैयाँ रहेको छ।
२१. मित्रराष्ट्र भारत सरकारको सहयोगमा निर्माण हुने ४ (चार) वटा अन्तराष्ट्रिय जाँच चौकी (ICP) मध्ये वीरगञ्ज र विराटनगरमा निर्माण कार्य सम्पन्न भईसकेको छ। ती जाँच चौकीहरूबाट यात्रुहरूको आवागमन र सामानहरूको आयात निर्यात कार्यलाई व्यवस्थापन गर्न महत्वपूर्ण योगदान पुगेको छ। यसै सिलसिलामा अर्को महत्वपूर्ण कडीका रूपमा नेपालगञ्जमा २०७७ कार्तिक २७ गते (१२ नोभेम्बर २०२०) मा तेस्रो एकीकृत भन्सार जाँच चौकीको नेपाल सरकारका शहरी विकास मन्त्री र मित्रराष्ट्र भारत सरकारका रेल्वे, उद्योग तथा बाणिज्य मन्त्रीज्यूबाट संयुक्त रूपमा Virtual माध्यमबाट

पत्र संख्या:-
चलानी नं.:-

नेपाल सरकार

शहरी विकास मन्त्रालय

फोन नं.: { ४२११६७३
४२११५६०
४२११८८३

फ्याक्स: ९७७-१-४२००२४६
सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल ।

शिलान्यास कार्य सम्पन्न भएको छ। यसै गरी कारागार, भन्सार, परराष्ट्रसँग सम्बन्धित भवनहरू लगायतका सरकारी कार्यालयहरूको भवन निर्माण समेत मन्त्रालयले गर्दै आईरहेको छ ।

२२. मुलुकका विभिन्न स्थानहरूका स्वास्थ्य भवनहरू अन्तर्गत निर्माण हुने ३०७ वटा स्वास्थ्य भवनहरूमध्ये ७ वटा रुग्ण आयोजना र १३ वटा नियमित आयोजनाहरू गरी २० वटा भवनको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ । चालू आ व भित्र थप १३० वटा भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने लक्ष्य राखिएको छ ।
२३. देवघाटमा विद्युतीय शवदाह भवन तथा मलामी प्रतीक्षालय निर्माण कार्य शुरु भएको छ ।
२४. आवास, शहरी तथा भवन निर्माणसम्बन्धी क्रियाकलापहरूलाई नतिजामूलक (Result Oriented) बनाउनका लागि अनुगमन तथा मूल्यांकनलाई अझै प्रभावकारी बनाइनेछ ।

कृष्ण प्रसाद देवाडी
प्रवक्ता